

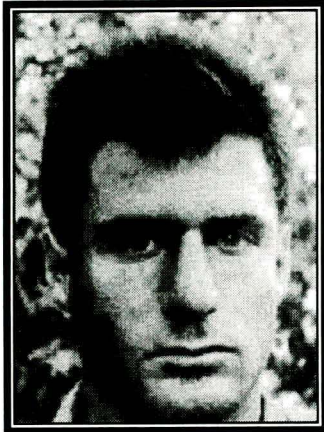

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

רב טוראי מיכה היימן ז"ל

בן הלה ונתן

נולד בחולדה

בתאריך כ"ו בניסן תש"ג, 1/5/1943

התגורר בחולדה

התגייס באוגוסט 1961

שרת בחטיבת הצנחנים

נפל במלחמת ששת הימים, בירושלים

בתאריך כ"ז באייר תשכ"ז, 6/6/1967

נקבר בהר הרצל

אזור: ד חלקה: 3 שורה: 7 קבר: 9

בן 24 בנפלו

קורות חיים

בן נתן והלה, חברי משק חולדה. נולד ביום כ"ו בניסן תש"ג (1.5.1943) בקבוצה. למד בבית הספר היסודי והתיכון בחולדה. בהיותו מטובי התלמידים בשער נעוריו התבלטה משיכתו לספורט והוא הצטיין באתלטיקה קלה ובשחייה. אך את לימודיו לא הזניח למרות היותו עם בני כיתתו על מגרש הכדורסל. הצטיין במקצועות הריאליים וחלם על המשך לימודיו באוניברסיטה. גם בעיותיה של חברת הילדים העסיקו אותו; כי חבר מסור היה בה אשר תבע מעצמו ומאחרים במידה שווה. ידע לחייך חיוך של משובה. לב חם פעם בקרבו. אהוב היה על רעיו על לבביותו ומהירותו. חריף היה בדרך מחשבתו ובעל הגיון שקול. כן היה לו חוש צדק והוא ידע להוכיח זאת בכוח ההגיון. הוא לא היה איש דברים כי אם איש מעשים. אשר לעבודה - לא היה דבר קשה לגביו, כי כל עבודה היתה מבוצעת על ידיו במהירות וביעילות, בחריצות ובהתמדה. תאבונו לספרים היה גדול ותמיד היה בחדרו ספרים מספרים שונים. לפני גיוסו לצה"ל לא ידעו הסובבים אותו לאן יפנה לאחר שיתגייס אך דבר אח היה ברור להם והוא כי מיכה היה בז למשתמטים. באוגוסט 1961 גויס לצה"ל ורק במחנה הקליטה הביע את רצונו להתגייס לצנחנים. סיים קורס מ"כ וזכה לציון גבוה. לאחר שחרורו חזר למשק והתמסר לעבודה

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

בכל לב ונפש. היה הרבה מטייל ברחבי הארץ בזמן שירותו הצבאי וגם במילואים שלאחר השירות ואהבה עזה קיננה בו לנופה של הארץ. לפני מלחמת ששת הימים נקרא שוב למילואים ובקרב שנערך בגבעת התחמושת בירושלים הבירה ביום השני לקרבות, הוא כ"ז באייר תשכ"ז (6.6.1967), נפל. הובא למנוחת עולמים בבית הקברות הצבאי שעל הר הרצל בירושלים. קבוצת "הפועל" לכדורסל אשר בחולדה נושאת את שמו. ב"שלושים" לנפלו הוציאה קבוצתו עלון לזכרו. שמו הוזכר בשבועון של איחוד הקבוצות. במלאת שנה לנפלו הוציאה קבוצתו חוברת לזכרו הנושאת את שמו. בספר "בדרכם", שבהוצאת איחוד הקבוצות והקיבוצים לזכר חברי האיחוד שנפלו במערכה, הוקדשו כמה עמודים לתולדותיו, לדמותו ולעזבונו. עמוד מיוחד הוקדש לביוגרפיה שלו ולתיאור הקרב האחרון בספר "מאריות גברו" שהוציאה מפקדת הצנחנים. בילקוט עזבונו של הבנים שנפלו במערכות ישראל - "גוילי אש", כרך ד' - הובא מעזבונו.

עם מחשבותי

מְרוֹת הַחֲבֵרָתִית

בעיית המרות החברתית עולה וצצה בחברתנו מדי פעם בפעם, וקיומה אצלנו משקף את מהות החברה. כל חברה זקוקה למרות, ולא רק כדי שבני-החברה ימלאו את חובותיהם כלפי החברה, אלא שגם החברה תוכל לשמור על זכויותיה וזכויות הפרטים שבה.

המרות החברתית היא הנותנת תוקף להחלטות החברה, לביצוע משימות חברתיות שהן גם לתועלת הפרט; היא המאפשרת לחברה להופיע כגוף מאורגן, בעל יכולת לדרוש ובעל יכולת לקבל עול. אין אנו יכולים לקבל מן החברה רק זכויות ולקחת ממנה רק את הנראה כטוב בעיני כל אחד, כי אז לא נקבל דבר! אם לא נמלא חובות לא נקבל זכויות מן החברה. אותן החובות, אשר כדי למלאן יש צורך במרות, מוטלות עלינו — כלומר: אנו מטילים דברים הנראים לנו כתועלת כללית, ולכן צריכים הם להתמלא על-ידי כולנו. בכל חברה דימוקרטיית קיים קשר אורגני בין מרות וחברה, כי בלעדי האחד לא יתקיים השני.

בחברתנו המרות החברתית היא דבר של מה-בכך ולרוב הוא נשאר להכרעה אישית של כל אחד ואחד, והכרעה אישית זו מביאה לעתים לאי-ציות ולאי-מלוי-חובות לגבי החלטות בשטחים שונים. חברתנו, מצד אחד, רוצה להיות חברה מלוכדת; אך מצד שני מנסה כל פרט שבה להיות חפשי ככל היותר. ושני דברים אלה מתנגשים אחד בשני.

לדעתי, על החברה להעניש באופן חמור כל בן-חברה המערער את מרות החברה ואינו ממלא חובות שהוטלו עליו. עלינו להתחיל מעכשיו ולנהוג כן לגבי כל המקרים בעתיד. אותם מקרים צריכים להיות אבן-בוזן לחברה, אם לחיוב ואם לשלילה.

10 ביוני 1960

בְּסִיּוֹם שְׁלֵב בְּחַיִּים

נמצא אני בסיום שלב בחיים — שתיים-עשרה שנות-חינוך-ולמוד. בסיום תקופה זו רואה אני את עצמי כנתון במקום שממנו הצפייה קשה הן לעבר והן לעתיד. עומד אני על הסף, ואין לי עוד המרחק המספיק להשקיף על העבר להעריכו ולקבוע עמדה. — והעתיד — לפעמים הוא כאילו גלוי וידוע לפני, ולפעמים מתעוררים בי ספקות רבות בקשר אליו. ואין ברצוני לגעת בנקודה זו, עד אשר אפגוש בחיי-המציאות ואנסה לעמוד מולם.

לגבי העבר הקרוב: חברת-הילדים נראתה לי בשנים האחרונות באור שהשתנה מדי שנה בשנה; ובשנה האחרונה — באור של משקיף, יותר מאשר של חבר. ניסיתי לחשוב על החברה, ונראה לי כי המציאות בשנים האחרונות באה פעמים רבות בסתירה לערכים שצריכים להיות יסוד-חברתנו. נראה לי כי נוצר מרחק מסויים בין המציאות לבין אותם הערכים החשובים, ומוצאו — אותם גורמים חיצוניים שקשה לנו לעמוד בפניהם, אך גם גורמים פנימיים של הרצון שלא לפגור אחרי החוץ. ישנה החלשת-מתח מבפנים, וחברת-הילדים החיה במציאות זו מושפעת ממנה. אך למרות המרחק והניגודים שנוצרו אסור לנו לבטל דבר מפני דבר — לא את המציאות מפני הערכים, ולא את הערכים מפני המציאות. הדרך צריכה להיות שילוב, דרך-ביניים. אמנם קשה הדבר, כי צריך לשמור היטב על הערכים, שבלעדיהם אין אנו קיימים, אך אסור לנו ללכת בדרך הקצרה.

שמענו בשנות חינוכנו הרבה מוסר והרבה דיבורים על הצורך בשמירה על ערכים, אך לא הראו לנו את הדרך לכך. הערכים נוצרו במציאות שונה מזו של היום, ולכן דרושים שינויים. אומרים כי הדבר קשה — אך אין לעמוד בפני הנוער כאובדי-עצות. יש לחפש דרכים. יש להעז וליצור כלים המבוססים על הערכים. פועם בנו הרצון לחיות חיי-חברה תוססים ועירניים, חיים של פעילות בכל השטחים, חיים של עירנות תמידית לכל הנעשה במשק ובחברה. פעם דיברתי וכתבתי הרבה על פעילות, אך לא ידעתי כיצד לפעול. רצון ומרץ היה, אך הכיוון היה חסר.

חברת-הילדים שלנו זקוקה לצוות מדריכים בוגרים, שלא יבואו רק בטענות על חוסר-פעילות, או ירביצו מוסר בפני החברה, אלא גם יחשבו ויפעלו באופן מעשי, יעזרו באירגון, יתרמו לפוריות-הדיונים בשיחות ובהודעות, ויתרמו מרעיונו-תיהם לחברה, כי בשטח החברתי אין החברה מקבלת את הדרוש.

ואשר לחינוך הרעיוני: כמה וכמה פעמים שאלתי בוגרים ממני אם החברה הקיבוצית על ערכיה, הקבוצה כפי שאנו רוצים שתהיה, אינה נוגדת את תכונות-האדם? — התשובה שקיבלתי, או שלא קיבלתי, אינה חשובה. אך ברצוני להתעכב על הבעיה אשר שאלה זו מעמידה, כששואל אותה בן-הקבוצה, לאחר י"ב שנות-חינוך. הדבר מראה, לדעתי, על פגם בחינוך הרעיוני אשר מקנים לנו בקבוצה. בן, המסיים שנות-לימודיו בקבוצה, צריך להיות שלם עם הקבוצה, לפחות עד שהוא נפגש במציאות באחרת, ואסור לו לפקפק בקבוצה כדרך-חיים המתאימה לאדם. ואם אין אנו מגיעים לידי כך, פרט למקרים יוצאים מן הכלל, הרי שנכשלנו בזה.

א

25.5.1967

בינתיים אני נמצא באותו מקום, עם רבים כמוני היושבים ומחכים לבאות. המתח עלה קצת, עם ההתפתחויות האחרונות, וכל זה הוא נושא לגיתוחים ולהבעת-דעות בינינו. עם זאת, חושב אני על הבית ורוצה לחזור. אקווה — בקרוב. איך אתם מרגישים את עצמכם? מה מצב הבריאות? מה הנצנצ במשק?
אני בריא ושלם ומרגיש את עצמי בטוב, ואין לכם מה לדאוג שלום ולהתראות.

לאמא ואבא ולאמוץ, שלום!
עבר רק יום אחד, ואין לי כמעט מה לכתוב לכם, אך כדי שלא תהיו מודאגים יתר על המידה אני כותב.
שלומי טוב, ואני נמצא לא כל כך רחוק מהבית. מצב-הרוח גם הוא טוב. אין עובדים קשה. כמעט רוב הזמן מתארגנים, נחים — ומחכים.
המצב אינו ברור, וגם לנו לא ברור לאן מועדות פנינו. אך על כל צרה שלא תבוא אנו מתכוננים.
אני נמצא בחברה טובה, עם הרבה חבר'ה עוד מימי השירות הצבאי ועוד הרבה אחרים; אינני לבדי ואין לכם מה לדאוג.
אני סקרן לדעת איך מסתדרים בבית, איך מתבצעות העבודות. בבית, כנראה, עובדים הרבה יותר קשה ומתוחים יותר מאתנו כאן. לסיום — שלום ולהתראות. כתבו לי מן הנעשה בבית.

ג

לכל המשפחה, שלום!

— — —

אתם מדאיגים אותי בדאגה המיותרת שלכם. אצלי אין חדש, פרט לזה שאני כבר רוצה לחזור הביתה. — — — שלום ולהתראות בקרוב!

ב

28.5.1967

לאמא ולאבא ואמוץ, שלום רב!
אחרי ישיבה של ארבעה ימים, החלטתי לכתוב לכם שוב מספר מלים, כדי שלא תחשבו ששכחתי אתכם.

לפני שהצליח לפתור את כל הבעיות הקודמות. ולכן נשאלת השאלה: האם ידביק כוח-החינוך את כוח ההתקדמות הטכנית? ניצלתי מעמד זה של סיום י"ב כיתות בקבוצה לשם כתיבת דברים אלה. זוהי ההזדמנות האחרונה לגבי, לראות את הדברים ממעמד זה. מחר אצטרך אני לנסות ולהשיב על השאלות הללו.

ג' בתמוז תשכ"א (7 ביולי 1961)

ונקודה אחרונה: התקדמות החברה וקשיי-החינוך. ככל שאנו מתקדמים מבחינה כלכלית ומקצועית, ככל שאנו שואפים להדביק את קצב ההתקדמות בחוץ, מסתבכות בעיית-החינוך יותר ויותר. רוצים אנו לשלב במסגרת חברתית אחת פועל פשוט עם בעל תואר אקדמי, כי בחברה הקיבוצית שלנו כל החברים נהנים מיחס ערכי וחברתי שווה, ללא הבדל השכלה ומקצוע. ונמצא החינוך בקבוצה עומד בפני בעיית חדשות,